

ў акадэмічнай і вузаўскай навуцы, аўтары, на наш погляд, не змаглі належным чынам адлюстраваць уклад галіновых навукова-даследчых устаноў у развіццё навукова-тэхнічнага прагрэсу.

У цэлым жа даследаванне І. Е. Марчанкі і У. І. Навіцкага, несумненна, будзе карысна ўсім, хто займаецца лекцыйнай і прапагандысцкай работай.

Ю. Л. Казакоў,
І. Ф. Раманоўскі

В едином строю борцов за мир: Ответственность Белорусской ССР в движении сторонников мира / С. Д. Войтович, А. А. Лашкевич, А. С. Леднева и др. Минск: Наука и техника, 1989. 206 с.

Масавы рух за захаванне міру на зямлі пачаў развівацца адразу пасля другой сусветнай вайны як рэакцыя на агрэсіўную мілітарысцкую палітыку ЗША і іншых заходніх дзяржаў, якая выклікала рост міжнароднай напружанасці. Прадмет даследаванняў гісторыкаў АН БССР — рух прыхільнікаў міру ў Беларускай ССР, аналіз ролі беларускай грамадскасці ў абароне і ўмацаванні міжнароднай бяспекі. Акрамя таго, дадзена работа з'яўляецца першым сістэматызаваным навуковым аналізам руху прыхільнікаў міру ў БССР за 40-гадовы перыяд яго існавання. У гэтым таксама яго актуальнасць і значнасць.

Вельмі каштоўнае і ўпаўне апраўданае вызначэнне аўтарамі манаграфіі асноўных напрамкаў і форм арганізаванага руху прыхільнікаў міру ў Беларускай ССР, выдзяленне этапаў яго развіцця, раскрыццё сувязей з арганізацыямі прыхільнікаў міру ў іншых краінах, апісанне ўдзелу беларускай грамадскасці ў міжнародных антываенных акцыях.

Аналізуючы ўклад працоўных Савецкай Беларусі ў сусветны рух за мір, аўтары выдзяляюць буйныя сацыяльныя слаі і групы насельніцтва, паказваюць шырокую сацыяльную базу руху беларускіх прыхільнікаў міру, іх канкрэты ўклад у барацьбу за недапушчэнне ядзернай катастрофы, умацаванне міжнароднай бяспекі. У рабоце спецыяльна даследаваны пытанні ўдзелу рабочага класа Беларусі, інтэлігенцыі, жанчын, моладзі ў руху прыхільнікаў міру.

У кнізе ўпершыню выдзелены дзейнасць беларускай грамадскасці ў міжнародных арганізацыях у абарону міру, за захаванне суверэнных правоў народаў, выкарыстанне дасягненняў навукі і тэхнікі ў інтарэсах міру і прагрэсу, паказаны важнейшыя формы сувязей грамадскасці нашай рэспублікі з шырокімі коламі грамадскасці замежных краін, удзел яе ў міжнародных форумах, масавых палітычных мерапрыемствах, праводзімых як у нашай краіне, так і за мяжой. Прыводзяцца канкрэтныя прыклады, якія характарызуюць уклад працоўных рэспублікі ў барацьбу міралюбівых народаў за

прадудхленне пагрозы новай сусветнай вайны, раззбраенне, мірнае ўрэгуляванне міжнародных канфліктаў. Прытрымліваючыся прынцыпу гістарызму, аўтары паказваюць вытокі фарміравання і асаблівасці развіцця шырокага руху прыхільнікаў міру ў БССР, асвятляюць яго дынамізм, формы, метады і сродкі барацьбы за мір.

У раздзелах, прысвечаных міжнароднаму аспекту барацьбы за мір, паказана дзейнасць прадстаўнікоў БССР у ААН і іншых міжнародных арганізацыях супраць мілітарызацыі навукі, за выкарыстанне сусветных навукова-тэхнічных дасягненняў і інтэлектуальнага патэнцыялу толькі на карысць чалавецтва.

Аналіз руху прыхільнікаў міру, зроблены аўтарскім калектывам, і сабраны ім пераканаўчы фактычны матэрыял, прыводзяць да вываду, што ў міжнародным жыцці няўхільна ўзрастае роля міралюбівай грамадскасці, актыўна выступаючай за ўзмацненне ўзаемадзеяння паміж народамі і дзяржавамі ў імя мірнай будучыні чалавецтва. У наш ядзерны век, пранізаны вельмі вострымі супярэчнасцямі, адзначаецца ў рабоце, канструктыўнай безальтэрнатываў палітыкай, з дапамогай якой у разумных рамках можна збалансаваць інтарэсы ўсіх груп дзяржаў, з'яўляецца палітыка мірнага суіснавання.

Пытанні, якія разглядаюцца ў кнізе, узаемазвязаны і пранізаны адзінай думкай: кіруючыся здаровым сэнсам, намаганнямі народаў і дзяржаў можна адстаяць на зямлі мір.

Манаграфію вызначае добрая якасць выкладання матэрыяла, строгае лагічнасць і доказнасць меркаванняў. Шматлікая інфармацыя крытычна ацэньваецца аўтарамі. Работа ўяўляе сабой, па сутнасці справы, першае ў рэспубліцы навуковае даследаванне, дае так глыбока, паслядоўна і шматгранна паказана развіццё руху грамадскасці БССР за мір. Несумненна, яно прыцягне ўвагу навуковых работнікаў, выкладчыкаў-гісторыкаў, лектараў і прапагандыстаў. А панулярнасць выкладання і стылю прыцягне ўвагу ўсіх, хто цікавіцца гісторыяй нашай рэспублікі, яе замежнымі сувязямі.

Н. А. Царук

В л а д и м и р Ц о н е в. Карціната на света і нейната светоглядна і методологічна роля. София: Наука и искусство, 1987. 126 с.

Одной из центральных проблем в современных методологических исследованиях является философский анализ таких аспектов развития науки, как перестройка ее оснований, воздействие социокультурных факторов на формирование и динамику научного знания. При рассмотрении этих ситуаций уже стала довольно традиционной экспликация сущности научной картины мира как важнейшего компонента так на-